

**Otevřená advokacie:
Návrh umožňující uskutečnit online volby do orgánů Komory v roce 2025**

Návrh

**advokátů Lucie Hrdé, Aleny Kojzarové, Jany Krouman,
Tomáše Nahodila, Markéty Selucké a Adély Šípové**

na přijetí usnesení 8. sněmu České advokátní komory ze dne 22. října 2021,

**jímž se mění stálý volební řád sněmu České advokátní komory ze dne 16. října 2009,
ve znění usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 11. října 2013 a usnesení
sněmu České advokátní komory ze dne 22. října 2017**

I.

Stálý volební řád sněmu České advokátní komory ze dne 16. října 2009, ve znění usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 11. října 2013 a usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 22. října 2017 se mění takto:

1. Čl. 2 zní:

**„Čl. 2
Oprávnění volit**

Volit může každý advokát a usazený evropský advokát (dále jen „oprávněný advokát“), který je při volbě

- a) přítomen na sněmu a převzal hlasovací lístky, nebo
- b) přihlášen v internetovém rozhraní zpřístupněném Komorou pro hlasování online.“

2. V čl. 8 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Pro hlasování dle čl. 2 písm. b) zpřístupní Komora oprávněnému advokátu hlasovací lístky dle odstavce 1 v elektronické podobě; odstavce 2 a 3 platí pro hlasovací lístky v elektronické podobě obdobně.“

3. V čl. 9 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Oprávněný advokát hlasující dle čl. 2 písm. b) hlasovací lístky dle čl. 8 odst. 4 upravuje a hlasuje obdobně podle odstavců 3 až 5; technické podrobnosti internetového rozhraní zpřístupněného Komorou pro hlasování dle čl. 2 písm. b), jakož i způsob přihlášení oprávněného advokáta do něj, ověření jeho totožnosti a další manipulace s hlasovacími lístky dle čl. 8 odst. 4, stanoví stanovský předpis Komory vydaný k provedení tohoto volebního řádu ve formě usnesení představenstva Komory.“

4. V čl. 10 odst. 2 se tečka na konci věty nahrazuje středníkem a za něj vkládají slova:

„to platí obdobně pro neplatnost hlasovacích lístků dle čl. 8 odst. 4.“

5. V čl. 11 odst. 1 větě druhé se za slova „hlasovací schránky“ vkládá čárka a za ni slova:

„stáhne data z internetového rozhraní zpřístupněného Komorou pro hlasování dle čl. 2 písm. b)“.

II.

Toto usnesení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

Důvodová zpráva – obecná část:

Účinné znění stálého volebního řádu sněmu České advokátní komory (ČAK) neumožňuje advokátům s aktivním volebním právem, tj. těm, jejichž výkon advokacie není v den konání sněmu pozastaven, vykonat volbu do orgánů Komory (představenstva, kontrolní rady, kárné komise a odvolací kárné komise) jinak než osobně na sněmu v době určené k tomu předsednictvem sněmu.

Účelem navržených změn je proto umožnit vykonat volbu do orgánů ČAK všem advokátům s aktivním volebním právem, kteří se sněmu nemohou zúčastnit z osobních či pracovních důvodů, anebo se sice sněmu účastní osobně, ale chtějí hlasovat on-line (takových však bude minimum, očekává se, že budou hlasovat prostřednictvím papírových hlasovacích lístků vhažovaných na místě do hlasovacích schránek).

Podle údajů odboru matriky ČAK činil počet advokátů s aktivním volebním právem ke dni 4. ledna 2021 **12 267** (viz příloha zápisu z 34. schůze představenstva ČAK konané ve dnech 11. a 12. ledna 2021 https://www.cak.cz/assets/priloha_3_2021_01.pdf). **Voleb do orgánů ČAK se na posledním 7. sněmu (22. září 2017) zúčastnilo 1 673 advokátů, což nyní, s odstupem bezmála čtyř let, představuje 13,63 % advokátů, kteří dnes mají aktivní volební právo. Z toho je zřejmé, že zavedení dálkového hlasování zvýší legitimitu zvolených orgánů ČAK, neboť participovat na jejich volbě bude umožněno všem advokátům.** Srov. k tomu volební účast oprávněných voličů při posledních volbách do Poslanecké sněmovny (2017 – 60,84 %), zastupitelstev obcí (2018 – 47,34 %), zastupitelstev krajů (2020 – 37,95 %) i Senátu (2020 – první kolo 36,74 %, druhé kolo 16,74 %).

Počet aktivních advokátů, tedy těch s aktivním volebním právem do orgánů Komory, se během posledních 15 let zvyšoval (a tento trend bude pokračovat i v dalších letech) [srov. počet aktivních advokátů v roce konání 4. sněmu (2005 – 7 553), 5. sněmu (2009 – 8 802), 6. sněmu (2013 – 10 255) a 7. sněmu (2017 – 11 587); viz <https://www.cak.cz/assets/vyvoj-poctu-advokatu.pdf>], aniž na to Komora reagovala průběžným zaváděním moderních komunikačních platforem, včetně intranetu (měl by být spuštěn v letošním roce) anebo právě možností online voleb.

Elektronické hlasování na svém sněmu přitom již úspěšně praktikují advokáti sdružení v mnichovské advokátní komoře, která, mimochodem, sdružuje téměř dvakrát tolik aktivních advokátů (22 269) než ČAK (12 277). Do svých orgánů volili mnichovští advokáti elektronicky již dvakrát, poprvé v roce 2019 a znovu na jaře 2020 (viz https://www.lidovky.cz/byznys/pravo-a-justice/glosa-mnichovsti-advokati-jsou-o-krok-napred.A201003_140326_ln_byznys_pravo_ssu).

Z ankety uspořádané mezi advokáty loni v říjnu Lidovými novinami vyplývá, že je mezi nimi po tomto způsobu hlasování poptávka (<https://www.lidovky.cz/byznys/pravo-a-justice/pravni->

barometr-advokati-by-sve-vedeni-radi-volili-i-online.A201003_140830_in_byznys_pravo_ssu).

K doplnění navrhované formy hlasování do stálého volebního řádu sněmu postačuje novelizovat tento volební řád. Zákon o advokacii totiž k volbám do orgánů ČAK v § 49 odst. 2 uvádí jen tolik, že „podrobnosti o volbách do orgánů Komory, jakož i o odvolání jejich členů stanoví volební řád.“.

Návrh předpokládá konání online hlasování v době voleb vyhlášených předsednictvem sněmu, a to dálkově po přihlášení advokátů s aktivním volebním právem do k tomuto účelu Komorou zřízeného a zpřístupněného internetového rozhraní.

Představenstvo ČAK se navrhovanými změnami zmocňuje k vydání stavovského předpisu ve formě usnesení představenstva, jímž se vymezí technické podrobnosti internetového rozhraní zpřístupněného Komorou pro online hlasování, jakož i způsob přihlášení advokátů s aktivním volebním právem do něj, ověření jejich totožnosti a další manipulace s elektronickými hlasovacími lístky (interaktivní vyplňování, upozornění na neplatně vyplněný elektronický hlasovací lístek apod.).

Možnost volit do orgánů ČAK osobně na sněmu úpravou a vzhazováním papírových volebních lístků do hlasovacích schránek zůstává navrhovanými změnami nedotčena.

Účinnost navrhovaných změn je stanovena od 1. ledna 2022. Představenstvo ČAK tak má do nadcházejícího sněmu Komory, který se uskuteční v roce 2025, dostatek času, aby internetové rozhraní pro online volby vyvinulo (zadalo jeho vytvoření) a prověřilo jeho funkčnost a bezpečnost.

K finančním dopadům zavedení online hlasování do orgánů ČAK lze uvést, že v prvních letech do 9. sněmu (2025) půjde o výdaje spojené s vývojem software (příslušného internetového rozhraní). Rozpočet ČAK pro letošní rok předpokládá příjmy v částce 166 600 000 Kč (viz https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_042020_www_20201229_new.pdf).

Důvodová zpráva – zvláštní část:

K čl. I. bodu 1:

Navrhuje se nové znění čl. 2, podle něhož bude za advokáta oprávněného volit na sněmu do orgánů ČAK pokládán vedle advokáta, který je na sněmu přítomen a převzal hlasovací lístky (dosavadní právní úprava), i ten, který bude přihlášen v internetovém rozhraní zpřístupněném Komorou pro hlasování online. Toto ustanovení advokátům umožní zúčastnit se sněmu osobně a hlasovat na něm online, budou-li chtít.

K čl. I. bodu 2:

Tímto ustanovením se zavádějí elektronické hlasovací lístky, jejichž náležitosti budou totožné s papírovými hlasovacími lístky.

K čl. I. bodu 3:

Tímto ustanovením se stanoví, že advokáti s aktivním volebním právem provádějící volbu do orgánů ČAK hlasováním online budou moci elektronické hlasovací lístky upravovat a hlasování jejich prostřednictvím provádět podle týchž pravidel, podle nichž se nyní upravují a jak se hlasuje prostřednictvím papírových hlasovacích lístků. Technické podrobnosti internetového rozhraní zpřístupněného Komorou pro online hlasování, jakož i podrobnosti pro způsob přihlášení do něj, ověření totožnosti hlasujících advokátů a další manipulaci s elektronickými hlasovacími lístky, stanoví představenstvo ČAK, které se tímto ustanovením zmocňuje vydat stavovský předpis Komory k provedení stálého volebního řádu sněmu ve formě usnesení představenstva Komory.

K čl. I. bodu 4:

Tímto ustanovením se stanoví, že i hlasování prostřednictvím elektronického hlasovacího lístku bude neplatné, bude-li na něm označen větší počet kandidátů, než kolik je zákonem o advokacii stanovený počet členů, popřípadě náhradníků příslušného orgánu Komory. Jde o obdobnou aplikaci již stávajícího ustanovení stálého volebního řádu sněmu. V praxi by však nemělo k neplatnému hlasování prostřednictvím elektronického hlasovacího lístku vůbec dojít, protože systém by neměl umožnit vyplnit elektronický hlasovací lístek neplatně.

K čl. I. bodu 5:

Toto ustanovení doplňuje účinnou právní úpravu toho, co následuje po uplynutí doby určené k hlasování. Kromě toho, že předseda volební komise hlasování ukončí a volební komise otevře hlasovací schránky, bude nově platit, že volební komise též stáhne data z internetového rozhraní zpřístupněného Komorou pro hlasování online. Dále se bude pokračovat podle dosavadní účinné právní úpravy, tj., že volební komise sečte hlasy.

K čl. II.:

Účinnost navržených změn je stanovena dnem 1. ledna 2022. Následující čtyři roky do nadcházejícího sněmu ČAK (2025) představují dostatek času pro vyvinutí (zadání vytvoření) internetového rozhraní pro online volby, jakož i prověření funkčnosti a bezpečnosti této platformy.

JUDr. Lucie Hrdá, v. r.

JUDr. Alena Kojzarová, v. r.

Mgr. Ing. Jana Krouman, v. r.

JUDr. Tomáš Nahodil, v. r.

prof. JUDr. Markéta Selucká, Ph.D., v. r.

Mgr. Adéla Šípová, v. r.